

Poštenje nosi srečo.

Necega rokodelca so bolezen, draginja in druge nadloge pripravile v tolike stiske, da je bil siromak primoran pri dobrih ljudéh si iskati pomoči, ako je hotel sebe in svojo družino vsaj za silo z živežem preskrbeti. Necega dne ga zopet huda sila priganja, da naj gre pomoči prosit necega dobrega človeka, ki mu je že večkrat v hudih stiskah pomagal. Šel je, ali plemenitega dobrotnika ni bilo domá, ker je otišél po nečem opraviilu več ur hodá od svojega dóma. Rokodelcu je bilo hitre pomoči treba, zatorej sklène, da gre za svojim dobrotnikom tako daleč, da ga najde. Pot ga pripelje na veliko cesto, na katerej je bilo zaradi sejma v mestu vse živo ljudi, voz, živine in blagá. „O Bog!“ vzdihne ubogi rokodelec, „da bi jaz samo to imel, kar ljudjé na taci potih po nepotrebnem zapravijo, kako srečen bi bil!“ — Ko gre tako zamišljen dalje svoj pot, pridreí memo njega voz, polhen sejmarjev, ki je pa v silnem diru naprej dréal. Siromak rokodelec gre žalosten svoj pot dalje, ter premišljuje svoje stiske in nadloge. Ali glej! zdajci ugleda sredi ceste ležati težek in debel úsnijat pas. Ko ga vzdigne od tal, vidi da je polhen srebrnega denarja. „Gotovo je te denarje izgubil jeden ónih sejmarjev, katere sem poprej srečal, in ki so jo tako naglo podili naprej. O ubogi človek, kako zelo se bode ustrašil, kadar ugleda toliko izgubo! Rad bi šel za sejmarji, a Bog zna, kje so, ker so se tako naglo vozili. In vprašanje je, ali tudi dobim pravega, ki je denarje izgubil?“ Tako je govoril ubogi rokodelec sam v sebi. Ne premišljuje se dolgo; vzame pas z denarji, ter ga nese v bližnjo vas k gosposki, katerej najdeno blagó izročí, da bi pozvedovala, kdo ga je izgubil in ga pravemu lastniku nazaj izročila. Še predno je gosposka to stvar razglasila, užé se je čitalo po javnih časopisih, da je neki trgovec, ki se je iz sejma v Ž. domóv vozil, izgubil 2000 tolarjev srebrnega denarja; ob jednem je bilo tudi obljubljeno 100 tolarjev v dar poštenjaku, kateri bi denarje našel in jih nazaj odrajtal. Ni bilo treba dolgo čakati in trgovec je bil zopet lastnik izgubljenega denarja. Pošteno je izplačal obljubljenih 100 tolarjev, in ko ubožni rokodelec ta denar prejme, jokál se je od veselja, Z ganenim sream je hvalil Bogá za tako nenadno in obilo pomoč. Toliko denarjev ni imel še nikoli v svojem življenji. Rešeni se bili zdaj hude lakote on in njegova družina; a vrhu tega je pošteni mož mogel zopet svoje rokodelstvo nadaljevati ter je tako ustanovil srečo sebi in svojej družini. Nikoli mu ni bilo več treba stradati kruha, niti se mu je bilo bati lakote poginiti. Ko je na večer po okončanem delu sedel pri svojej družini, pogostoma je pripovedoval otrokom, kako Bog poplača tacega, kateri vanj zaupa in živi pošteno.

Pravica in poštenje

Naj vodi nam življenje.

Rod. Podratilovski.

Zakaj se orehi z drevesa otepajo?

Barbika je bila ljubeznjiva deklica. Njeno sreé je čutilo in imelo velikos ljubezen do vseh stvari na svetu. — Skazovala je vsakej stvarci, vsakej živalci in kateremu koli človeku dobrote po svojih močéh. Kadar je srečala kacega prosjaka (berača), takój mu je z veseljem dala vse, kar je pri sebi

imela, naj je bil tudi zadnji krajecar. — Pridno je pletla volnene nogavice in rokavice, katere je potem v božični dar podarila svojim ubožnim součenkam. Po zimi je ubogim lačnim ptičkom metala zrnca in kruhove drobtinice, katere je poprej skrbno v ta namen nabirala. Še celó zmrzujočim zajčekom je nastiljala sneženo posteljico z listjem, da niso prehudega mraza trpeli. Če je videla po zimi konja brez odeje pred krmo stati, smilil se jej je, in želela ga je odeti s svojim velikim zimskim robcem. Če je po leti kaka čebelica priletela v sobo, takój jej je odprla okno s tem namenom, da naj gre zopet srečno na svoj dom; ali da vam ob kratkem povem: Barbika je ljubila vsako tudi najmanjšo stvarco in zato se tudi njo vsi ljudjé radi imeli. Nobena žival ni jej storila nikoli nič žalega, ker tudi živali poznajo dobro svojega dobrotnika. Barbiko so imele vse živali za svojo največjo dobrotnico. Še celó kosmati medved je Barbiko obrajal in jo hvalil povsod, kamor je prišel med druge zverí. Kaj čuda potem, da so živali Barbiko rade imele in jo po vseh njenih potih lepo pozdravljale. Dèhteče cvetlice so jej pota s cveticami nastiljale, in ovočno (sadno) drevje jej je najlepše sladko ovočje v naročje sipalo. Samo jedno staro orehovo drevo je bilo tako nerodno in ošabno, da jej je necega dne, ko je v njegovej senci sladko počivala, v svojej neumnej šali največji oreh z zeleno grenko lupino vred vrglo ravno na okó, da je v tem hipu osivélo in jo zeló začelo boleti. — Barbika je zaradi bolečin mlo jokala; njen jok se je slišal po gorskih pečinah in dolinah, slišal se po vsej okolici na daleč in široko. — Prestrašena čebelica in čmrl sta z žalostnim brenčanjem oznanovala nesrečo dobre Barbike. Zajček na žitnem polji je migal z dolzima ušesoma, v zelenej dobri se pasoča srna je privzdigovala svojo čedno glavico in je poslušala. Potem se naglo vzdigne na svoje brze nogé ter si vzame v spremstvo še jelena. Tema dvema se pridruži tudi divja koza in še celó hrček je zraven prikimal; to dolgo vrsto živalske procesije okončata medved in lisica. Vsi skupaj hité na óni kraj, kjer je nesrečna Barbika bridko zdihovala, ter jo tolažijo vsak po svoje, kakor zna in more. Naposled se še posvetujejo o zdravilih, ki bi Barbiki k zdravju pripomogle. Zajec, kot najbolj izvédeni zdravnik, pristopi k Barbiki, pregleda okó, potiplje žilo, zaviha nos, zmajé z glavo ter reče: „Dragi továriši! tukaj je vsaka pomoč zastonj, okó je izgubljeno in uboga deklica bo oslepéla.“ — Ko pogumni jelen to čuje, odrine zajčjega proroka v stran in reče: „Vsak zdravnik, ki tako govori, kakor zajec, družega ni nego bojazljivec. Mi drugi še ne obupamo, nego rajše poskušamo, ako bi ne mogli ubogej Barbiki pomagati. K sreči ima moje rogovje dobro zdravilo v sebi, rad ga dam dobrej deklici v pomoč.“ To rekši, butné z rogovjem ob bližnje drevo, in takój se pcedí iz njega neka tekočina, tako imenovani jelenovec, ki ima zeló močen duh, ter je v brezvestji ležečo deklico takój obudil k življenji. — Zdaj pride vrsta na divjo kozó, ki je morala primesti hladilnega snega z visocíh snežnikov. Naglo kakor blisk je zdirjala na bližnji snežnik in kmalu se je povrnila. Sneg, ki ga je prinesla divja koza, pokladali so Barbiki na ranjeno oko in bolečine so prestale. Tudi otekline se je polagoma izgubila in oko je bilo zopet zdravo. Zdaj pristopijo živali ter voščíjo Barbiki srečo, da je tako hitro zopet ozdravela. Zahvalujejo se tudi jelenu za njegovo izvrstno zdravilo in tako naglo pomoč. Jelenu je pa za njegovo milosrénost do uboge Barbike izrastlo še večje in lepše rogovje. —

Konečno je morala zvita lisica še vso to dogodbo popisati, a medved kosmatin je bil jednoglasno izvoljen za sodnika hudobnemu drevesu. Razsodba se je glasila, da se orehovo drevo ostro kaznuje s tem, da se mu odslej orehi, s katerimi je ubogej Barbiki oko ranil, ne poberó z rokami, nego otepó s preklami in krepéli. To se je tudi natančno izpolnilo. Vsi so začeli s suhimi krepéli in palicami neusmiljeno udrihati po hudobnem orehovem drevesu takó, da je začelo listje in sadje padati z njega. — Od sih dob tudi ljudjé ne obirajo več orehov z drevesa, nego klatijo jih s preklami in krepéli.

Posl. Jos. Vidic.

Drevesa v jeseni.

Necega dné pozne jeseni, sedi mladi Aleksij na vrtu in premišljuje, kako je to in óno. Drevesa so bila ovočja (sadja) že popolnem gola, ostanké listja je trgal z njih veter. „Tedaj vse v naravi ima svoj konec!“ vzdihne mladi Aleksij, „vse mora poginiti! Ta drevesa so, tega še ni davno, prelepo cvetela, veje so bile pokrite z zelenim listjem in pripogibale so se pod težo sladkega sadú... A zdaj?... Takó bo tudi znabiti kmalu z mojim osivelim očetom!...“ Močno ganen ni mogel dalje govoriti. Sklone glavo, oči se mu napolnijo s solzami in v roki si skrije obraz. Ali v tem, ko sta mu roki upadli, stal je pred njim ljubljeni oče, ki je ne daleč od njega sprehajajoč se slišal tožbo mladeniča, ter mu dejal: „Sin! čimu se žalostíš? čimu so tvoje solzé? Ima li večno biti zima? Mar spomladi ne bode več? — Glej, takó so tudi ta drevesa izvršila svojo nalogo, pognala in oddala so menjajaoče listje, cvet in ovočje, a zdaj si odpočijó, da kmalu zopet prejmo novo obleko. Temu podobno zgodilo se bo tudi s tvojim očetom; dokončavši svoje življenje, vležem se v grob, a kmalu zopet vstanem ter živim na veke.“ — Mladi Aleksij privzdigne glavó in vesela nada mu prežene žalost.

—kl—.

Slabo vreme.

Čimu je ta ostra zima? čimu ta mrzel veter? to polje in drevesa — gola? čimu to slabo vreme? zakaj ni vedno zeleno in gorko? — vprašal je Andrejček očeta, iz šole prišedši. — „Zató,“ odgovorijo mu oče, „ker je potrebno, da škodljiva zelišča zmrznejo, da se zrak izčisti, zemlja izpočije in se nam milejša pomlád povrne. Radovednost tvoja, moj sin, to že vidim, daleč sega; ni še dogo tega, da si me izpraševal, čimu so ljudjé nadložni, bolehní in ubožni? zakaj ni človek vedno zdrav in srečen? — Glej, to je zaradi tega, ker je treba, da si njegova duša novih močí nabira; da svoje zmotnjave izpozna; da čedalje bolj sovraži zló in si lepih čednosti pridobiva. Veruj mi, moj sin! da ne pristojí človeku pritoževati se in čuditi čez to, česar ne umeje; vse v priródi ima svoje prave vzroke, vse je modro uravnala roka stvarnikova, in če mi tudi ne umejemo popolnem vsega, kriva je tega le naša slabost.“

—kl—.